Concurs interjudețean interdisciplinar Pro CES – Șanse egale pentru fiecare copil

Activități clasele V-VII

An școlar 2025–2026

CURAJUL DE A FI DIFERIT

profesor consilier școlar Dascăl Gabriela
CJRAE Cluj/Școala Gimnazială „Avram Iancu" Dej

I. Captarea atenției/ spargerea gheții

Nici Unul Dintre Noi Nu Poate Face Singur Câte Putem Face Toți Împreună

Durata: 10 minute

Materiale necesare: 13 bucăți cartonașe, pe fiecare fiind scris (citeț, cu litere mari) câte unul din cuvintele din titlul jocului

Reguli: Profesorul va împărți cartonașele. Dacă sunt mai mult de 13 jucători se alcătuiesc câteva perechi în care un jucător e legat la ochi și primește cartonașul. După ce se primesc cartonașele, nimeni nu mai are voie sa vorbească. Ideea e să se aranjeze toți într-un șir, astfel încât cartonașele pe care le țin în sus cu scrisul spre înainte cu mâna întinsă (ca să poată fi văzute de vecini) să alcătuiască o propoziție logică. Perechile se așază în șir ca un singur participant, partenerul văzător îl îndrumă pe cel nevăzător (care va ține cartonașul) în poziția corectă. Grupul trebuie să anunțe (tot fără vorbe) instructorului când au terminat. Propoziția corectă este cea din titlul jocului.

Sursa: **https://archive.org/details/160DeActivitiDinamiceJocuriPentruTEAMBUILDING1/160-de-activit%C4%83%C5%A3i-TEAM-BUILDING/**

II. Desfășurarea activității

Ce înseamnă „diferit"?

Durata: 10 minute

Pornind de video-ul Disney Pixar short film „Partly cloudy", discutați cu elevii despre ce înseamnă a fi normal sau diferit. A fi diferit nu este neapărat rău, cine e "anormal" poate fi la fel de valoros pentru societate dacă i se acordă încredere și sprijin. Norișorul special creează animale speciale, uneori periculoase, dar considerate fascinante (aceasta e puterea sa, nu slăbiciunea!), deosebite de animalele obișnuite, chiar dacă drăguțe, create de norișorii albi și pufoși. Barza este singura care îi înțelege și susține creația norișorului special.

Sursa: https://www.youtube.com/watch?v=PfyJQEIsMt0

Întrebări suport pentru discuția cu elevii:

1. Imaginați-vă că sunteți norișorul special și orice ați încerca să faceți ar ieși foarte diferit de ceea ce fac toți ceilalți. Cum v-ați simți?
2. Ce ați face dacă v-ați simți neînțeleși? Ați cere ajutor cuiva?

Îndrăznește să fii diferit!

Durata: 10 minute

Pornind de la video-ul Disney Pixar short film „Piper", discutați cu elevii despre curajul de a face lucrurile în stilul propriu. Este de apreciat curajul celor care sunt creativi și identifică soluții noi la problemele cu care se confruntă și nu se lasă descurajați de eșecuri.

Sursa: https://www.youtube.com/watch?v=WIPV1iwzrzg

Întrebări suport pentru discuția cu elevii:

3. Este Piper diferită de celelalte păsări? În ce fel?
4. Ce au învățat celelalte păsări?

Să exersăm empatia!

Durata: 20-30 minute

Joc de rol. Variantă pentru clasele a V-a și a VI-a

Elevii formează perechi și primesc câte un bilețel, pe care sunt scrise trăirile unei persoane (temeri, îngrijorări, angoase, suferințe). Unul din elevi încearcă să se identifice cu personajul („Dacă eu aș avea această problemă, m-aș simți..."), iar celălalt încearcă să îl susțină în căutarea unor soluții și recomandări pe care le-ar putea aplica.

Sugestii pentru bilețel:

1. Am un nume mai neobișnuit, iar acest lucru este un prilej pentru colegi să mă tachineze. Și sunt foarte creativi pe tema asta!
2. Sunt foarte timid, iar când trebuie să vorbesc cu alți copii decât prietenii mei încep să mă bâlbâi. Probabil mă consideră un prostănac.
3. Îmi este greu să memorez chestii pentru școală. Mă străduiesc mult, mă pregătesc zilnic, dar când iau note proaste, colegii îmi spun că ar trebui „să pun burta pe carte".
4. Deoarece deficiența mea de vedere este serioasă, sunt obligat să port la școală două lupe pe post de ochelari. Colegii mă numesc extraterestru...

5. Locuiesc doar cu mama, care nu prea își permite să îmi cumpere haine scumpe. Cred că arăt ca un sărac, sau cel puțin, așa îmi spun colegii.
6. Sunt o aiurită. Ori de câte ori încerc să par amuzantă, să îmi fac prieteni, parcă pe gură îmi ies doar tâmpenii. Nimic nu sună așa cum am gândit că va suna.
7. Nimic nu fac bine. Ba vorbesc prea tare, ba mă foiesc prea mult, ba sunt prea supărăcios. Colegii spun că mereu le stric jocul, dar eu chiar nu vreau să îi supăr.
8. Ei îmi spun ”tocilarul”. Eu chiar stau în banca mea și nu am treabă cu nimeni, dar asta nu e suficient ca ei să mă poreclească în fel și chip.
9. La ore nu pot sta atent, iar când mă numesc profesorii să răspund, parcă atunci am aterizat în clasă. Colegii mei se amuză tare bine...
10. Îmi e teamă să vorbesc cu alți copii. Dacă spun ceva aiurea? Dacă se supără sau mă consideră dus cu pluta?

Joc de rol. Variantă pentru clasele a VII-a

Faceți parte dintr-o echipă de voluntariat care discută cu adolescenții despre dificultățile pe care le întâmpină la această vârstă. Echipa este împărțită în grupuri mici (2-4 elevi), cărora li se repartizează câte un caz, precum cele de mai jos. Dați un răspuns persoanei care vă împărtășește necazurile, încercând să îi acordați înțelegere și sprijin în găsirea unor soluții la probleme identificate, cu ajutorul/ghidajul unui expert (profesorul).

Cazul I

„Salut! Lumea mă consideră ciudat și prost, dar nu e așa, doar că sunt timid și rușinos și nu prea pot vorbi cu nimeni. Dacă văd un grup de oameni, prefer să îi evit. Mereu, când trebuie să vorbesc cu cineva nou, mi-e foarte rușine și mă panichez. Eu nici măcar nu am încercat să mai vorbesc cu cineva. Aș vrea să fiu și eu bucuros și îndrăzneț și să am încredere în mine, dar nu pot. Nici măcar nu știu cu ce să încep. Nu am motivație să fac nimic, doar să îmi pierd timpul ascultând muzică și stând pe net. Mereu mă plâng de viață și toate astea. Până și eu m-am săturat să tot mă plâng, dar nu am ce face, asta simt. Mă simt foarte incomod când sunt în public. Mereu mă gândesc că lumea râde de mine. Sper să reușesc vreodată să rezolv toate problemele și să mă bucur iar de viață.” (Matei)

Cazul II

„Bună! Ce să fac? Sunt ciudată, mă comport anormal, nimeni nu mă place, nici eu nu mă plac. Nu am prieteni, sunt singuratică, fug de oameni și mă ascund de ei cât pot, sunt închisă în mine, tăcută, timidă, mă mișc ciudat, toți râd de mine și mă afectează enorm faptul că nu sunt cum mi-aș fi dorit. Ignorată, umilită,

înjosită și dată la o parte de toată lumea. Nu mă îmbrac bine, nu sunt frumoasă, nu sunt inteligentă..." (Melisa)

Cazul III

„Sunt o fire extrem de copilăroasă și aș vrea să schimb acest lucru, deoarece mulți mă consideră mai "ciudățică" din acesta cauză, să zic (nu suport să mă creadă așa). Râd mai mereu, glumesc în orice minut, iert repede, mă joc, alerg etc... Chiar dacă am 14 ani, mă simt puțin neobișnuită printre ceilalți, chiar dacă am o groază de prieteni... Să zic, cam 40% din acei prieteni îmi spun în unele momente că-s "ciudată" și apoi îmi zâmbesc. Aș vrea să mă comport mai serios, mai ales la școală, dar nu prea reușesc. Motivul? Nu-l știu..." (Melania)

III. Temă pentru acasă (take home message)

Terapie prin muzică. La finalul activității se ascultă sau se recomandă pentru audiere și analiză versurile melodiei „So am I", care aparținei artistei Ava Max.

https://www.youtube.com/watch?v=SxGLPVvNjvY

IV. Recomandare carte și film:

- Carte tradusă în limba română și recomandată elevilor de gimnaziu: *Din capul meu*, Sharon M. Draper, Ed. Arthur, 2023
- Ecranizarea cărții - *În mintea lui Melody* (Out of My Mind), 2024

Rezumat

Melody nu poate să meargă sau să vorbească, dar are o memorie excepțională. Își amintește fiecare cuvânt, fiecare senzație, gust sau emoție.

E mai isteață decât mulți adulți din preajma ei și decât colegii de clasă – aceiași copii care o resping numai pentru că, oricât s-ar strădui, nu-i poate convinge că nu e într-atât de diferită de ei. Melody însă nu vrea să fie văzută doar ca un copil cu probleme și e gata să meargă oricât de departe pentru a le demonstra tuturor contrariul. Iar în final, ne arată ce înseamnă curajul, prietenia adevărată și îndrăzneala de a privi dincolo de prejudecăți.

SĂ STAI DEOPARTE SAU SĂ TE RIDICI ÎN PICIOARE?

profesor consilier școlar Bozbici Corina Elena

CJRAE Cluj/ Școala Gimnazială ”Avram Iancu” Câmpia Turzii

Obiective:

- Să analizeze experiențele personale de intoleranță, ca victimă sau făptaș;
- Să ia atitudine în timp ce alți colegi sunt excluși, intimidați, neacceptați.

Grupa de vârstă: clasele V-VII

Materiale necesare:

- Filmul Povestea puternică a Dainei Shilts- https://www.generationunified.org/videos/daina-shilts-embraces-the-unified-generation/
- Fișă de lucru pentru fiecare elev- **Să stai deoparte sau să te ridici în picioare (Anexa 1)**
- **Povestea ariciului https://www.youtube.com/watch?v=8kuft2poFf8**

Bibliografie: Lessons-in-Social-Inclusion-A-Collection-of-5-Mini-Lesson-Units.pdf

Desfășurarea activității:

Li se cere elevilor să observe o cutie de creioane colorate și să spună ce văd, ce simt?

Elevii pot spune că unele creioane sunt ascuțite, altele sunt drăguțe, altele sunt plictisitoare, unele au nume ciudate și toate au culori diferite.

”Am putea învăța multe de la creioanele colorate pentru că toate trebuie să învețe să trăiască în aceeași cutie.” (autor necunoscut)

- Ce a vrut să spună autorul?
- Sunteți de acord sau nu cu autorul? De ce?

Spuneți-le elevilor că vor viziona un videoclip despre atleta Daina Shilts de la Special Olympics și despre experiența ei la școală.

Videoclipul ilustrează consecințele tratării unei persoane în mod diferit pe baza unui lucru pe care nu îl poate controla.

Este subtitrare doar în limba engleză, puteți ruga un elev să traducă în limba română.

Împărțiți fiecărui elev fișa de lucru din **anexa 1**. Rugați elevii să urmărească atent povestea Dainei, să noteze în fișă răspunsurile la cerințele date pe măsură ce vizionează filmul și să se pregătească să aibă o discuție după vizionare.

Pasul 1: Porniți videoclipul. La **1:21,** după ce Daina își descrie experiența la școală, întrerupeți înregistrarea video. Întrebați elevii dacă au văzut vreodată astfel de intimidare în școala lor și ce au făcut atunci când s-a întâmplat.

Pasul 2. Opriți videoclipul la **4:02** după ce Daina explică succesul ei cu Special Olympics Unified Sports și snowboarding. Cereți elevilor să ia în considerare obstacolele pe care Daina a trebuit să le depășească pentru a deveni un atlet de succes. Care ar fi obstacolele pe care ei le experimentează? Cu ce ar fi diferite de cele ale Dainei?

Pasul 3. După ce videoclipul s-a încheiat, organizați o discuție în clasă sau în grupuri mici, folosind următoarele **întrebări** drept ghid:

a. După ce ați văzut toate trofeele, medaliile și realizările Dainei la începutul videoclipului, ce așteptări și presupuneri ați avut despre Daina și viața ei?

b. Cum credeți că s-a simțit Daina din cauza bullying-ului de la școală?

c. Cum i-ați descrie pe elevii care au agresat-o pe Daina?

Introduceți cuvintele: INTOLERANT, DISCRIMINARE, PREJUDECATĂ, dacă elevii nu le folosesc.

d. Este la fel de rău să nu spui nimic atunci când cineva intimidează o altă persoană, cum este să intimidezi tu pe cineva?

e. Cum ar fi putut fi diferită povestea Dainei dacă alții i-ar fi luat apărarea ei și ar fi făcut-o să se simtă inclusă?

f. Cum ar fi diferită viața ta dacă ai fi judecat doar după un singur element al vieții tale, mai ales dacă ar fi unul pe care nu l-ai nu putea fi controlat? (aspectul, familia,boala etc)

g. Este posibil să fii un spectator nevinovat atunci când cineva este intimidat, neacceptat, exclus?

h. Care sunt lecțiile importante pe care le putem învăța din povestea Dainei?

Puteți scrie mesajele pe tablă:

- **Acceptăm și tolerăm diferențele.**
- **Luăm atitudine dacă un coleg este intimidat, exclus, amenințat.**
- **Fiecare Om e valoros.**
- **Continuă să visezi și să-ți atingi obiectivele propuse.**

Se poate încheia cu vizualizarea filmulețului **Povestea ariciului** **https://www.youtube.com/watch?v=8kuft2poFf8,** în care animalele iau atitudine și-l ajută pe arici să nu se simtă exclus.

Anexa 1

Să stai deoparte sau să te ridici în picioare?

- În timp ce urmăriți videoclipul despre povestea Dainei, notați câteva lucruri despre ceea ce vedeți și auziți.
- Gândiți-vă la propriile dvs. experiențe cu hărțuirea și/sau spectatorii și comparați.
- Folosiți următoarele întrebări pentru a reflecta:

1. Scrieți 2 cazuri de bullying care i s-au întâmplat Dainei la școală:

2. Te-ai confruntat vreodată cu bullying la școală? Ce ai făcut?

3. Ce obstacole a trebuit să depășească Daina pentru a deveni o atletă de succes?

4. Tu ce obstacole trebuie să înfrunți? În ce fel sunt acestea similare sau diferite de experiența Dainei?

ACCEPTARE

profesor consilier școlar Ana Gheorghiu

CJRAE Cluj/Școala Gimnazială ”Horea, Cloșca și Crișan”Turda

Obiective:

- Dezvoltarea abilităților de relaționare socială;
- Dezvoltarea atitudinilor de valorizare a fiecărui membru dintr-un grup;
- Prevenirea atitudinilor discriminatorii faţă de cei din jur;

Grupa de vârstă: clasele V-VII

Materiale necesare: videoproiector, laptop, povestea ”Acceptare”, planșă, careu, markere.

Bibliografie:

- ✓ https://www.youtube.com/watch?v=rkRyetRMrjQ

Descrierea activității:

Elevii urmăresc clipul video: https://www.youtube.com/watch?v=rkRyetRMrjQ *(See what children with disabilities can do)* urmând discuții pe marginea acestuia.

Apoi, cadrul didactic va prezenta elevilor povestea de mai jos.

ACCEPTARE

Prima zi de școală din clasa a V-a era încărcată de emoții pentru colegii lui Andrei, dar el nu știa prea bine ce înseamnă o școală nouă și colegi noi.

Băiatul s-a mutat de curând într-un oraș nou pentru a putea beneficia de serviciile unui profesor de sprijin și a participa la activitățile de terapie de care avea multă nevoie. Părinții au reușit să cumpere aici o locuință și să își găsească locuri de muncă.

Ajunși în curtea școlii, doamna dirigintă îi întâmpină cu zâmbetul pe buze, vizibil emoționată. Sunetul clopoțelului anunță începutul festivității pentru deschiderea noului an școlar. Andrei nu a fost pregătit pentru un sunet atât de puternic, astfel încât și-a dus mâinile la urechi și a început să strige cât de tare a putut, apoi a continuat să manifeste diferite ticuri.

Colegii de clasă s-au uitat nedumeriți la manifestările acestuia, începând să chicotească în spatele său.

Singura care a rămas calmă a fost Ana. Cea mai bună elevă din clasă și cea care îi sprijină pe toți atunci când au nevoie. Aceasta a înțeles că noul coleg are autism.

La sfârșitul festivității, copiii au fost îndrumați spre sala de clasă, unde s-au așezat în bănci pentru acest an școlar.

Andrei a rămas în spate împreună cu mama sa, așteptând să fie așezat și el undeva în băncile din spatele clasei, așa cum era obișnuit la vechea școală.

Din prima bancă, Ana, vine în întâmpinarea lui, spunându-i că i-a păstrat un loc lângă ea.

Toți au rămas nedumeriți, neînțelegând comportamentul acesteia.

După plecarea din clasă a părinților, Ana a dorit să le explice colegilor care este specificul tulburării lui Andrei, noul lor coleg.

- L-am observat în curtea școlii și am știut imediat cum trebuie să mă comport cu el. Și fratele meu, Mihai are aceleași probleme. Eu sunt mândră că am un frate ca el. Părinții mei îl sprijină permanent și nu mi-ar plăcea să îl văd vreodată jignit sau neacceptat de colegii lui de clasă. Voi fi alături de Andrei și îl voi ajuta de câte ori va avea nevoie.

Doamna dirigintă le-a explicat copiilor că Andrei prezintă deficit de comunicare și interacțiune socială, sensibilitate la zgomot și atingere, comportamente repetitive, cum ar fi fluturarea mâinilor și rotirea obiectelor. Însă este un băiat foarte priceput la muzică și desen.

Colegii Anei au rămas tăcuți și rușinați. Începând de a doua zi i-au urmat exemplul, comportându-se mai mult decât ca niște colegi, comportându-se ca niște prieteni.

Comportamentul Anei l-a ajutat pe Andrei să se integreze foarte bine în noua clasă, aceasta împreună cu colegii săi, având grijă să amintească tuturor specificul tulburării lui Andrei.

După prezentarea poveștii elevii sunt rugați să răspundă la următoarele întrebări:

1. Cum poți ajuta un coleg cu dizabilități să se simtă bine în clasa ta?
2. Cine este responsabil de adaptarea copiilor cu CES în școală?
3. Ce fac dacă colegul meu cu CES:
   - este hărțuit de un elev din altă clasă?
   - nu înțelege lecțiile de la diferite discipline?
   - se ridică și se plimbă prin clasă în timpul orelor?
   - trebuie să lucreze la un proiect împreună cu mine?

4. Identificați în careul de mai jos cuvinte care ajută la integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale.

A	**M**	**O**	**R**	**A**	**S**	**R**	**S**	**T**	**U**	**P**	**I**
C	**U**	**T**	**Y**	**U**	**O**	**J**	**P**	**K**	**O**	**L**	**P**
C	**J**	**Y**	**T**	**O**	**L**	**E**	**R**	**A**	**N**	**T**	**A**
E	**T**	**R**	**U**	**M**	**I**	**Z**	**I**	**C**	**P**	**U**	**I**
P	**E**	**E**	**I**	**N**	**D**	**A**	**J**	**R**	**R**	**O**	**E**
T	**D**	**E**	**M**	**P**	**A**	**T**	**I**	**E**	**I**	**E**	**U**
A	**S**	**F**	**D**	**N**	**R**	**E**	**N**	**S**	**E**	**S**	**B**
R	**H**	**S**	**B**	**V**	**I**	**R**	**R**	**P**	**T**	**F**	**R**
E	**G**	**A**	**L**	**I**	**T**	**A**	**T**	**E**	**E**	**G**	**S**
Y	**S**	**Y**	**U**	**I**	**A**	**A**	**E**	**C**	**N**	**E**	**D**
O	**D**	**H**	**G**	**K**	**T**	**S**	**M**	**T**	**I**	**A**	**F**
P	**F**	**G**	**L**	**I**	**E**	**D**	**T**	**W**	**E**	**K**	**U**
B	**U**	**N**	**A**	**T**	**A**	**T**	**E**	**A**	**U**	**L**	**O**
F	**G**	**Z**	**D**	**R**	**Y**	**O**	**P**	**S**	**T**	**I**	**U**

(toleranță, empatie, solidaritate, respect, bunătate, acceptare, sprijin, egalitate, prietenie).

5. Descoperă citatele ascunse și exprimă-ți părerea cu privire la acestea:

   Nu-l, la, colț, că, e, copil, nevoi, pentru, speciale, cu, pune!

   (Nu-l pune la colț pentru că e copil cu nevoi speciale!)

   Fii, ori, de, bun, câte, ori, poate! Și, se, întotdeauna, poate, se!

   (Fii bun ori de câte ori se poate! Și întotdeauna se poate!)

   Tu, și ,ești, ”tu”, unic, ești!

(Tu ești ”tu” și ești unic!)

La final se fac aprecieri generale și individuale privind implicarea elevilor în activitate și rezolvarea sarcinilor primite.

AJUTĂ ȘI TU!

profesor consilier școlar Hărșan Carmen Liana
CJRAE Cluj/Școala Gimnazială ”Ioan Opriș” Turda

Obiective:

- Implicarea în realizarea unor provocări
- Vizionarea activă a unui filmuleț
- Participarea cu răspunsuri la discuția din analiza filmului
- Însușirea informațiilor despre copiii cu CES
- Identificarea unor copii cu CES din proximitatea lor
- Descoperirea unor strategii de incluziune a copiilor cu CES
- Realizarea unui desen tematic
- Construirea ”Zidului prieteniei”

Grupa de vârstă: cls V-VII

Materiale necesare: cutie, bilețele, videoproiector, laptop, boxe, hârtie xerox albă, creioane colorate, plastilină autocolantă

Bibliografie:

- ”Maria și băiatul paralizat” - https://www.youtube.com/watch?v=c_r4d-Ne528
- ”Totul despre CES” https://www.youtube.com/watch?v=_gJN7X4-nlc

Desfășurarea activității:

Elevilor li se prezintă un joc de spargere a gheții, cu provocări la care trebuie să se implice ca voluntari. Pe bilețele, puse într-o cutie dinainte pregătită, se pot nota provocări de genul:

- Spune pe dos numele tău!
- Caută repede un obiect verde!
- Spune repede numele a 3 emoții!
- Formulează o propoziție în care toate cuvintele să înceapă cu același sunet!
- Imit-o pe dna/dl diriginte!
- Dă-i o provocare unui coleg!
- Sari de 5 ori într-un picior cu mâna stângă la spate!
- Spune repede 3 nume de animale care încep cu ”e”!

- Cântă o strofă dintr-o melodie preferată!
- Desenează portretul colegului de bancă folosind creionul pus în gură!

Verificați înainte dacă aveți nevoie de materiale pentru a putea realiza toate provocările înscrise în joc.

Elevii vor urmări apoi filmul ” Maria și băiatul paralizat” (9, 15 minute)
https://www.youtube.com/watch?v=c_r4d-Ne528

După ce filmul a fost vizionat se discută despre conținutul său. Posibile întrebări:

- Cine au fost personajele principale din film?
- Ce probleme avea băiatul?
- Cum a fost primit în clasa de elevi?
- Cine a hotărât că vrea să îi fie prieten?
- Cum a reușit Maria să îl determine pe băiatul din scaunul cu rotile să participe la jocuri?
- De ce credeți că nu a reușit să își facă alți prieteni în clasă? (discriminare pe baza condițiilor de sănătate)
- Cât a durat prietenia Mariei cu băiatul?
- Cum a ales Maria să–i ajute pe copiii cu dizabilități?

Se continuă cu o discuție despre copiii cu CES și se poate urmări episodul 1 ”Totul despre CES”
https://www.youtube.com/watch?v=_gJN7X4-nlc

Se discută despre informația vizionată și se identifică persoane cu CES/dizabilități din familia/clasa/școala/comunitatea, pe care le cunosc. Se analizează comportamentul elevilor față de aceste persoane și cum pot fi ele ajutate, adică identificarea unor strategii de relaționare eficientă.

Li se oferă elevilor ½ foaie albă A4 pentru a putea desena o formă prin care ar putea relaționa cu un copil cu dizabilități/CES. Desenele pe care elevii le vor realiza vor fi ”cărămizile” unui ZID al Prieteniei care va putea fi construit pe tablă cu ajutorul unor magneți sau pastile de plastilină autoadezivă.